

prima instanță: V. Buhnaci

dosarul nr.2ra-1498/16

instanța de apel: M. Ciugureanu, G. Dașchevici, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cicalchin Alexandru împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la încasarea compensației materiale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016 prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 08 septembrie 2015, Cicalchin Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS CA „Air Moldova” cu privire la încasarea compensației materiale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că a procurat biletul avia nr. 5725409895847 pentru ruta aeriană Chișinău-London-Chișinău, transportator național compania aeriană de stat „Air Moldova”, cursa nr. 0834, în bilet fiind indicată data zborului retur 21 iulie 2015, ora 11:30, nr. avionului 9U 934.

La data de 21 iulie 2015, ca urmare a unor defecțiuni tehnice a avionului, din vina transportatorului ÎS CA „Air Moldova”, cursa aeriană respectivă a fost amânată de mai multe ori.

Sușține că la apelurile telefonice reprezentanții companiei ÎS CA „Air Moldova” cu sediul în Republica Moldova nu răspundeau, iar avionul a zburat conform rutei London-Chișinău doar la data de 23 iulie 2015.

Prin urmare, menționează că a stat în aeroport, așteptând cursa aeriană 3 zile, astfel, suferind disconfort fizic și moral și suportând cheltuieli suplimentare.

Consideră că anume ÎS CA „Air Moldova” în calitatea sa de transportator se face responsabilă pentru întârzierea zborului și pentru consecințele survenite ca urmare a întârzierii zborului, respectiv răspunderea contractuală aparține ÎS CA „Air Moldova” care este antrenată în procesul de transportare a pasagerilor ca cărăuș, fapt ce se confirmă prin biletul vândut.

În drept își întemeiază cerințele pe prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, art. art. 514, 986, 988 Cod Civil, precum și prevederile art. 315 din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003.

Solicită încasarea prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei, compensației materiale în mărime de 400 euro (8400 lei), taxei de stat în mărime de 270 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Cicalchin Alexandru prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei, compensația în sumă de 400 euro convertiți în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 270 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016, a fost respins apelul declarat de ÎS CA „Air Moldova” și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că în condițiile în care transportarea pasagerului a avut loc cu întârziere la data de 23 martie 2015 și nu la data indicată în biletul de călătorie - 21 iulie 2015, transportatorul nu și-a executat obligația de asigurare transportării pasagerului în termenul indicat în contract.

Astfel, cu referire la prevederile art. 602 Cod Civil, care reglementează răspunderea pentru neexecutarea obligației și art. art. 2, 18 din Legea privind protecția consumatorilor, care stabilește domeniul de aplicare a legii, remedierea, înlocuirea, restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, reducerea prețului, instanța de apel a reținut că în situația în care ÎS CA „Air Moldova” nu a luat atitudine la adresarea lui Cicalchin Alexandru privind plata compensației și achitarea prejudiciilor morale suportate, a creat premise justificate pentru Cicalchin Alexandru de a-și înainta pretențiile respective în instanța de judecată.

Iar, invocând pct. 16 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, instanța de apel a conchis că ÎS CA „Air Moldova” în calitate sa de transportator precum și de operator aerian luând în considerație că ora de plecare anticipată a fost la două zile de la ora de plecare inițială nu a oferit asistența specificată călătorului/pasagerului Cicalchin Alexandru, nu a oferit gratuit mese și băuturi răcoritoare, cazare hotelieră, nu a asigurat transportul dintre aeroport și locul de cazare (hotel sau altele), precum și nu a asigurat dreptul de a efectua două apeluri telefonice gratuite și de a trimite gratuit mesaje prin telex, fax sau e-mail.

Prin urmare, raportând împrejurările cauzei la prevederile pct. 18 din Regulamentul citat și luând în considerație distanța dintre punctul de îmbarcare a intimatului - London, Marea Britanie și ultima destinație unde pasagerul urma să sosească - Chișinău, Republica Moldova, care constituie 2592 km, instanța de apel a apreciat ca fiind corectă soluția instanței de fond cu privire la încasarea compensației în sumă de 400 euro în beneficiul lui Cicalchin Alexandru pentru întârzierea zborului în cauză.

Concomitent, instanța de apel remarcând prevederile art. 1422, 1423 Cod civil, care statuează reparația prejudiciului moral și mărimea compensației pentru prejudiciu moral a reținut că într-adevăr Cicalchin Alexandru prin întârzierea zborului cu două zile și neasigurarea pasagerului de a ajunge la punctul de destinație la data și ora indicată în biletul de călătorie i-a fost cauzat un prejudiciu moral de către transportatorul/operatorul ÎS CA „Air Moldova”, exprimat prin starea de stres, disconfort și suferințe legate de lipsa posibilității de a anunța rudele cu privire la situația creată, necesitatea de a căuta loc de cazare la hotel, respectiv considerând justificată soluția cu privire la încasarea prejudiciului moral în echivalentul sumei de 2 000 lei, ceea ce este o recompensă echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suportat de intimat.

La 06 mai 2016, ÎS CA „Air Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că legislația națională nu impune vre-un act legislativ special ce reglementează relațiile între prestatorul de servicii în transport aerian (compania aeriană) și beneficiarul acestor servicii (pasagerul), iar ca urmare litigiului în speță sunt aplicabile normele generale privitor la contractul de transport stabilite în Codul civil al Republicii Moldova și Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003.

Astfel, invocând prevederile art. 988 alin. (2) din Codul Civil care reglementează răspunderea căraușului și art. 21 alin. (2) al Legii privind protecția consumatorului, care stabilește obligațiile prestatorului (executantului) la prestarea serviciului (executarea lucrării), menționează că în cazul în care Cicalchin Alexandru a acceptat transportarea sa în alt termen decât acel stabilit în bilet, el și-a folosit dreptul de a fixa un nou termen, și în așa fel este în drept doar să ceară reducerea prețului pentru bilet, fără a beneficia de dreptul de reziliere a contractului de transport și să revendice repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenelor de începere și/sau finalizare a transportării.

Totodată, cu referire la Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, atenționează că atât legislația națională cât și legislația internațională nu prevede obligația căraușului aerian compensarea pasagerilor în cazul întârzierii prelungite a zborului, la fel ca și dreptul pasagerului de a cere o astfel de compensație.

Prin urmare, consideră că prevederile Regulamentului menționat contravin atât art. 21 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor și art. 988 alin. (2) din Codul Civil cât și reglementărilor internaționale, inclusiv Regulamentul nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, care prevede compensare doar în cazul anulării zborului, iar în cazul de întârziere prevede doar obligația căraușului de a acorda pasagerilor asistență care include mese, băuturi răcoritoare, apeluri telefonice, cazare.

Indică că conform Regulamentului Curții Europene nr. 261/2004, în caz de întârziere prelungită pasagerii au dreptul doar la asistență din partea transportatorului.

Asistența diferă în funcție de durata întârzierii, și include doar mese și băuturi răcoritoare, apeluri telefonice, cazare și nu prevede dreptul pasagerilor la compensare în caz de întârziere a zborului.

Respectiv este de părerea că introducerea în Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, a modului de compensare pecuniară a pasagerilor, pentru întârzierea zborului, nu are nici un suport de drept, și contravine atât legislației naționale cât și internaționale.

Mai mult decât atât, la caz întârzierea a avut loc din cauza unor împrejurări excepționale, iar ÎS CA „Air Moldova” ținând cont de necesitatea asigurării securității zborului a depus eforturi maxime în scopul evitării reținerii curselor sale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 mai 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎS CA „Air Moldova” este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎS CA „Air Moldova” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către ÎS CA „Air Moldova” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎS CA „Air Moldova” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari